

nenalezlo a ztěží nalezne vůbec následovníky. Látka takto tradovaná s universitní katedry nebyla právě nejprístupnější studentům zvláště proto, že se s ní potkávali hned na počátku svých studií.

Ale nelze ani dost doceniti, jak veliký význam mělo toto pojetí Kadlcovo, když bylo vtěleno do učebního předmětu, jež tehdejší panující režim chtěl míti jako kolegium vysloveně rakouské, vládní. Bohuš Rieger, který přednášel říšské dějiny rakouské se stanoviska českého, našel v Kadlcovi nástupce, který zpracoval téma v orientaci slovanské. Jeho dějiny střední Evropy, jejichž čtvrté vydání vyšlo těsně před jeho smrtí, nejsou jen historií práv středoevropských, nýbrž i slovanských. Exkursy v tomto jeho životním díle na př. o právech jižních Slovanů, o Francii, parlamentarismu anglickém, neb dokonce severoamerické ústavě svědčí, jak se snažil úzkostlivě nastíniti vývoj, ač tím zas mladým adeptům vědy právní látka se značně ztěžovala.

Proto po pravdě řečeno, studenti často s obavami měřili své vědomosti, když uvědomili si jeho obrovské znalosti. Ale prof. Kadlec dovedl býti také vlídný, ba leckdy shovívavý do krajnosti. Ruští právníci, žijící v Praze, mohli by vyprávěti o tom řadu dokladů. Kadlec sám vždy si přál dorozumění a pracoval proň a tak projev studentstva nad jeho rakví je nejlepším svědectvím, jak byl vážen také z řad těch, jimž byl vůdcem a učitelem.

Prof. Kadlec odešel od otevřeného pracovního stolu. Jeho životní dílo znamená pro budoucí generace právnické stálé a ustavičné memento, oč se snažiti a oč usilovati. Nepochybuji, že s tímto úsilím a snažením zůstane na vždy pevně spojeno jméno Karla Kadlece.

František Čáda.

Prof. dr. Dobroslav Krejčí šedesátníkem. Dne 10. ledna t. r. dožívá se JUDr. Dobroslav Krejčí, řádný profesor statistiky na právnické fakultě Masarykovy university v Brně, šedesátiletého jubilea. Třebaže samo toto výročí neznamena žádného mezníku u muže nacházejícího se v plné práci životní, přece naskytá se tu mladé generaci příležitost, aby přehlédla s uznáním ucelenou životní práci jubilantovu.

Životním povoláním jubilantovým je obor vědecké statistiky, již od svého vstupu do Zemské statistické kanceláře království českého v r. 1897 věnoval všechny svoje síly a schopnosti. Tyto projevíly se nejen v jeho odborných pracích, jak je lze od r. 1899 sledovati zejména ve Zprávách Zemského statistického úřadu českého, nýbrž v brzku došly širšího pole působnosti, když koncem r. 1905 bylo mu svěřeno samostatné řízení prací zemské statistické kanceláře v Čechách. Statistické odbornictví Krejčího získalo takto vítaného doplňku v cílevědomém organisování statistické práce, jak ji měl příležitost poznati nejen doma v Čechách, nýbrž i na svých studijních cestách v Rakousku a cizině; v své funkci jako vedoucí úředník Zemské statistické kanceláře a jako redaktor Zpráv (v letech 1905—1918) touto institucí vydávaných, získal si nezapomenutelných zásluh nejen o vědeckou kvalitu odborných statistických šetření, nýbrž též — a to zejména dnes padá na váhu — o výchovu odborných statistických pracovníků českých, kteří díky svému předchozímu školení mohli v samostatném státě československém se zdarem provésti rozsáhlé úkoly, s nimiž přicházel nový státní útvar. Rozsáhlá činnost a osobní zájem vedly Krejčího z původního užšího kruhu obvyklé statistické práce na pole věd národohospodářských a právních, jak svědčí o tom řada jeho literárních prací, z nichž vzpomenu budiž tu aspoň nejvýznamnějších. V souborném díle «Česká Politika» vyšlo jeho pojednání o předlitavské ústavě rakouské, a zejména též jeho obsáhlá monografie podávající přehled vývoje i soustavný nástin veřejné správy rakouské (s výjimkou samosprávy). Z oboru národohospodářského byly to zejména otázky zemědělské politiky a samosprávných fi-

nancí, jimž autor věnoval svůj obsáhlý odborný zájem. Z posledně jmenovaného oboru s povděkem nutno vzpomenouti aspoň jeho pohotové odpovědi profesoru Wieserovi r. 1905, kdy kritickým rozbořením jeho práce (*Die deutsche Steuerleistung und der öffentliche Haushalt in Böhmen 1904*) dokázal opak Wieserova tvrzení, že totiž Němci v tehdejší zemském hospodářství nebyli zkracováni.

Politické osvobození národní přivedlo Krejčího k novému oboru působnosti, a to k úkolu pedagoga na půdě akademické. Nebyla mu sice půda ta jako honorovanému docentu statistiky na české technice pražské nikterak cizí, ale povoláním za řádného profesora statistiky na právnické fakultě v Brně zaměnil Krejčí praktickou práci statistickou definitivně za teoretické pěstování vědy statistické. Že v tomto novém oboru působnosti dosáhl výsledků neméně cenných jako v dřívější praxi statistické, dosvědčují jeho »Základy statistiky«, jež české literatuře podávají — zejména ve svém 2. vydání — první soustavné a obsáhlé knižní zpracování této vědní discipliny. Teoretický zájem prof. Krejčího nezůstal omezen na statistiku, nýbrž přešel — stejně jako v dřívější praxi, na souvislé obory vědní, jak svědčí o tom v právu jeho komentář k pozemkové reformě, a v národohospodářské politice zejména jeho »Učebnice zemědělské politiky«. Třebaže prof. Krejčí nezůstal uzavřen ani novým proudům v teoretické vědě hospodářské, přece za hlavní obor svého národohospodářského zájmu vyvolil si zemědělskou politiku, k níž ho přiváděly jak dřívější odborné práce, tak i potřeby akademického studia československého. Obětavostí prof. Krejčího dostalo se posluchačstvu nejen právnické fakulty brněnské, nýbrž též právnické fakulty bratislavské a vysoké školy zemědělské příležitost seznámiti se vědecky s jedním z nejdůležitějších odvětví hospodářských. Sobě i československé vědě národohospodářské můžeme jen přát, aby prof. Krejčímu bylo umožněno podati nám o zemědělské politice obraz i literárně ucelený. Ocenění vědecké činnosti jubilentovy v oboru zemědělské politiky a statistiky dostalo se mu doma zejména členstvím v Československé Akademii zemědělské a za hranicemi publikací jeho práce »La Statistique agricole en Tchécoslovaquie« (1926), uveřejněné v rámci ediční činnosti Mezinárodního Ústavu zemědělského v Římě. Svůj pedagogický úkol vědecký nepovažoval prof. Krejčí nikdy za vyčerpánu přednáškami, nýbrž spojuje tyto vždy vhodně se seminárními cvičeními, v nichž osvědčuje se vlídným vůdcem a rádcem vědeckého dorostu.

S úřadem akademického učitele zůstává u prof. Krejčího nerozlučně spojena jeho obětavá činnost věnovaná studentstvu a jeho úsilí o zlepšení sociálního postavení akademikova. S vděčností budou vzpomínat řady studentů účinné pomoci jubilentovy, již děkují za umožnění svých akademických studií. Projevem této vděčnosti bylo též nedávné zvolení prof. Krejčího za čestného člena Čs. Akademického spolku »Právník« v Brně. Krejčí však neomezil se jen na organizaci praktické činnosti podpůrné, nýbrž do služeb studentstva i svoji erudici statistika organizováním známé akce dotazníkové o sociálních poměrech brněnského studentstva. Zpracování výsledků této akce učinil pak předmětem svých statistických seminárních cvičení, jichž závěrem jest postupná publikace zpracovaného materiálu s příslušným rozbořením vědeckým, který může sloužiti za podklad další účelné sociální politiky studentské.

Blahopřejeme prof. Krejčímu k jeho šedesátiletému jubileu s přáním, aby ještě dlouho byla zachována vědě, universitě a studentstvu jeho čínorodá práce.

V. V.

Ze Sbírký zákonů a nařízení. Nařízením č. 174/28 ustanoveno, že sídla a obvody okresních úřadů se shodují se sídly a obvody dosavadních okresních politických správ a zrušen zvláštní statut Frýdku,